

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NC NÁRODNÍ CENTRUM
MNK PRO MEDICÍNSKÉ NOMENKLATURY
A KLASIFIKACE

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic

UNIVERZITA
KARLOVA

Co a kdy přinese 11. revize Mezinárodní klasifikace nemocí

Šárka Daňková, Miroslav Zvolský, Dana Krejčová
Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

sarka.dankova@uzis.cz

Podpořeno v rámci projektu NCMNK - Národní centrum pro medicínské nomenklatury a klasifikace, registrační číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016089.

Konference České demografické společnosti, 16.-17.9. 2021 Ostrava

Proč MKN-11 ?

- Vyvíjena ve spolupráci s klinickými odborníky řadu let
- Sběr podnětů na změny a úpravy klasifikace prostřednictvím webové platformy, jejich vyhodnocení a zpracování, sběr návrhů na úpravy či doplnění probíhá transparentně a kontinuálně
- **Přijata v rezoluci v rámci 72. Světového zdravotnického shromáždění s platností od roku 2022**
- Převážně elektronický nástroj, její použití, distribuce a implementace je výrazně jednodušší
- Reaguje na potřeby uživatelů z různých oblastí zakódovat potřebnou úroveň specifity
- Řada odborností oceňuje detailnost a oblasti, které dříve nebylo možné prostřednictvím klasifikace identifikovat

Proč MKN-11 ?

ICD-11

International Classification of Diseases 11th Revision

The global standard for diagnostic health information

Use ICD-11

[ICD-11 Browser](#)

for seeing the content

[ICD-11 Coding Tool](#)

for coding with ICD-11

[ICD-API](#)

*web services to get programmatic
access to ICD-11*

[ICD-11 Implementation or Transition
Guide](#)

Learn More

[ICD Home Page](#)

[ICD-11 Reference Guide](#)

[ICD-11 Fact Sheet](#)

[ICD-11 License](#)

[ICD-11 Training](#)

[ICD Video](#)

[Older versions](#)

[ICD-10 Browser](#)

Be Involved

Our [maintenance platform](#) provides
various ways to contribute

[Comments](#)

[Proposals](#)

[Translations](#)

MKN-11 prakticky

- Základem MKN-11 je tzv. Foundation, vrstva, která je na pozadí všeho a obsahuje cca 130 tis. termínů, z nichž se skládají další struktury
- Na ni navazuje tzv. MMS – morbidity and mortality statistics
- nástroje, které WHO připravilo k prezentování a využívání MKN-11:
 - ICD browser jako prezentace struktury klasifikace <https://icd.who.int/browse11>
 - ICD coding tool jako nástroj pro nalezení správného kódu, včetně nástrojů pro identifikaci doplňkových informací v rámci tzv. postkoordinace <https://icd.who.int/ct11>
- Řada manuálů a doplňujících nástrojů
 - Implementation and Transition Guide
 - Reference guide
 - E-learning, ICD – Fit tool (trénování kódování, návody – doporučení)

Co nového přináší MKN-11 ?

Řadu obsahových změn

- Nemoci krve a krvetvorných orgánů
- Nemoci imunitního systému
- Poruchy spánku
- Stavy související se sexuálním zdravím
- Tradiční medicína

Závažnost

Čas – časové určení stavu

Etiologie (kauzalita, infekční agens)

Topologie/specifický anatomický detail

Histopatologie

Rozměry poranění (popáleniny, typy zlomení, typy povrchových zranění)

Vlastnosti vnějších příčin

Stav vědomí

Látky

Kontext diagnózy

Kapacita/kontext

Přesun částí klasifikačního stromu (cerebrovaskulární onemocnění)

Možnost klasifikace pomocí tzv. Extension kódů

WHODAS – škálu pro posuzování funkčních schopností

▼ V Supplementary section for functioning assessment

▶ WHODAS 2.0 36-item version

▼ Brief Model Disability Survey

VA90 Seeing and related functions

VA91 Hearing and vestibular functions

▼ Mental functions

VB00 Energy and drive functions

VB01 Sleep functions

VB02 Emotional functions

VA00 Attention functions

VA01 Memory functions

▼ Sensory functions and pain

VB10 Sensation of pain

VA90 Seeing and related functions

VA91 Hearing and vestibular functions

VB2Y Other specified brief Model Disability Survey

VB2Z Brief Model Disability Survey, unspecified

Především nový formát !!!

Jak tedy vlastně vypadá MKN-11 – příklad diabetu

- Diabetes je v MKN-11 řazen do endokrinních chorob a rozdělen na typy diabetu
- typ 1, typ 2, spojený s malnutricí a 8 dalších specifických typů diabetu
- s možností kódovat akutní komplikace diabetu

- **MKN-10**

- **E10-E14 Diabetes mellitus –
cukrovka – úplavice
cukrová**

- E10 Diabetes mellitus 1. typu
 - E11 Diabetes mellitus 2. typu
 - E12 Diabetes mellitus spojený s podvýživou
 - E13 Jiný určený diabetes mellitus
 - E14 Neurčený diabetes mellitus

- ▼ 05 Endocrine, nutritional or metabolic diseases
 - ▼ Endocrine diseases
 - ▶ Disorders of the thyroid gland or thyroid hormones system **MKN-11**
 - ▼ Diabetes mellitus
 - 5A10 Type 1 diabetes mellitus
 - 5A11 Type 2 diabetes mellitus
 - 5A12 Malnutrition-related diabetes mellitus
 - ▼ 5A13 Diabetes mellitus, other specified type
 - 5A13.0 Diabetes mellitus due to genetic defects of beta cell function
 - 5A13.1 Diabetes mellitus due to genetic defects in insulin action
 - 5A13.2 Diabetes mellitus due to diseases of the exocrine pancreas
 - 5A13.3 Diabetes mellitus due to endocrinopathies
 - 5A13.4 Diabetes mellitus due to drug or chemical
 - 5A13.5 Diabetes mellitus due to uncommon forms of immune-mediated diabetes
 - 5A13.6 Diabetes mellitus due to other genetic syndromes
 - 5A13.7 Diabetes mellitus due to clinically defined subtypes or syndromes
 - 5A13.Y Diabetes mellitus due to other specified cause
 - 5A14 Diabetes mellitus, type unspecified
 - ▼ Acute complications of diabetes mellitus
 - ▶ 5A20 Diabetic hyperosmolar hyperglycaemic state
 - ▶ 5A21 Hypoglycaemia in the context of diabetes
 - ▶ 5A22 Diabetic acidosis
 - 5A23 Diabetic coma
 - 5A24 Uncontrolled or unstable diabetes mellitus
 - 5A2Y Other specified acute complications of diabetes mellitus
 - ▶ JA63 Diabetes mellitus in pregnancy
 - ▶ KB60.2 Neonatal diabetes mellitus

Jak tedy vlastně vypadá MKN-11 – příklad diabetu

- U akutních komplikací je možné postkoordinací připojit kód typu diabetu
- U typu diabetu lze postkoordinací přiřadit jednu či více manifestací a komplikací

Postcoordination ?

[Add detail to **Type 2 diabetes mellitus**](#)

[Has manifestation \(use additional code, if desired\)](#)

Search

Has manifestation

▼ Has manifestation

▶ 11 Diseases of the circulatory system

▶ 13 Diseases of the digestive system

EB90.0 Diabetic skin lesions

▶ 15 Diseases of the musculoskeletal system or connective tissue

FA38.0 Diabetic arthropathy

▶ FA38.1 Neuropathic arthropathy

▶ 16 Diseases of the genitourinary system

▶ GB61 Chronic kidney disease

MC85 Gangrene

▶ Acute complications of diabetes mellitus

5A44 Insulin-resistance syndromes

8D88.1 Autonomic neuropathy due to diabetes mellitus

▶ Mononeuropathy

8C03.0 Diabetic polyneuropathy

9B10.21 Diabetic cataract

▶ 9B71.0 Diabetic retinopathy

Jak tedy vlastně vypadá MKN-11 – příklad diabetu

Výsledný kód je poměrně složitý **5A11/MC85&XA5U49/9B71.01&XK9J**

DM 2. typu s gangrénou pravého (níže kódem nevyjádřena lateralita) bérce a oboustrannou proliferativní diabetickou retinopatií

- 5A11 Type 2 diabetes mellitus
- MC85 Gangrene
- XA5U49 Distal lower leg
- 9B71.01 Proliferative diabetic retinopathy
- XK9J Bilateral

Kódování dle MKN-10

- **E11.5** (DM 2. typu s oběhovými komplikacemi)
- **E11.3+, H36.0*** diabetická retinopatie
- (E11.7 - DM 2. typu s mnohočetnými komplikacemi)

Tvorba české verze MKN-11

- Překládá se samotná terminologická vrstva MKN-11 (tzv. Foundation layer), obsahuje okolo 130 tis. termínů, z toho více než 55 000 položek pro kódování mortality a morbidity (MMS)
- **Český překladatelský tým** – 12členný interní tým z ÚZIS ČR
- Spolupráce s experty z Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků, 1. LF UK
- Kliničtí experti – jsou oslovováni k ověření překladu a doplnění české terminologie po 1. fázi překladu; nominováni od ČLS JEP
- **Překlad probíhá ve webové platformě dodané WHO**
- Importem nahrány termíny z MKN-10 (názvy kódovaných položek), zaujímají asi 2 % obsahu MKN-11
- Nyní přeloženo (nhrubo) 96.100 termínů (**72 % obsahu**)
- **Validovaná verze by měla být připravena v polovině 2022**

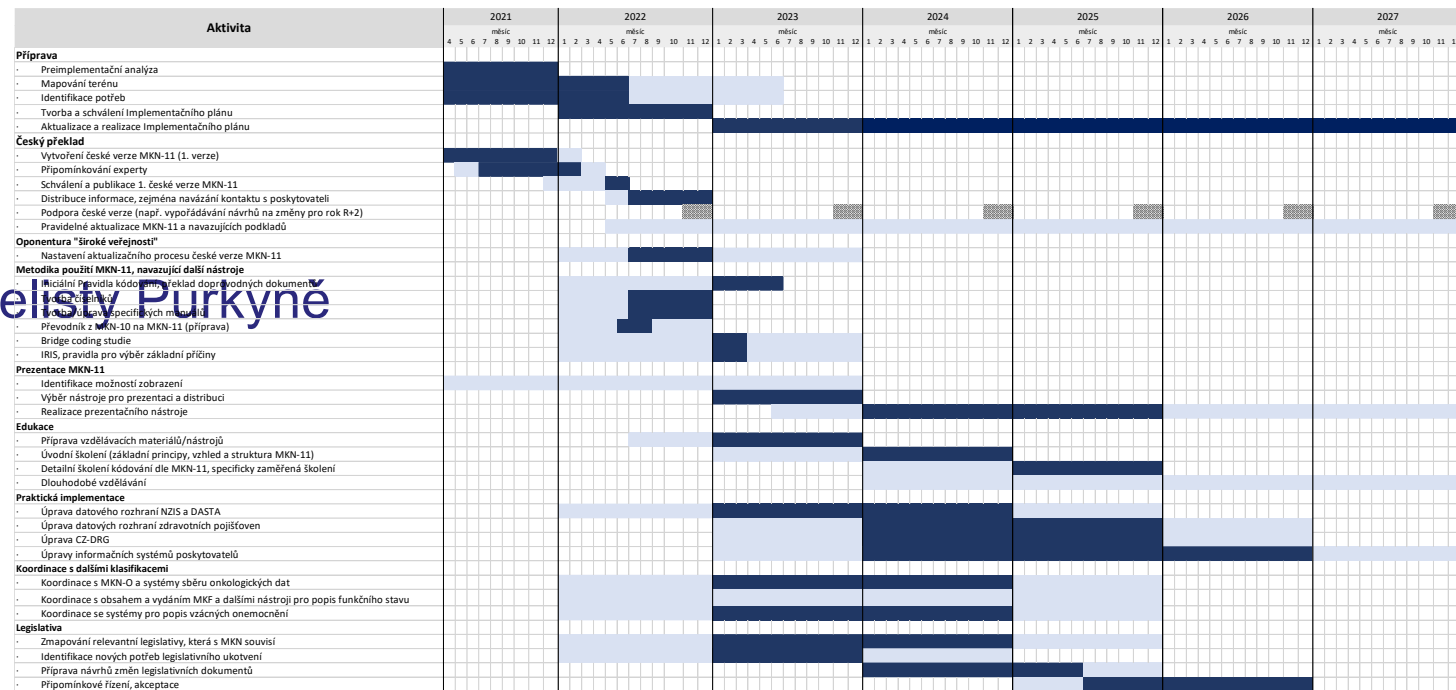
Zavedení MKN-11 v ČR – nezbytné kroky

- Zmapování, plán implementace
- Vytvoření české verze
- Podklady nezbytné pro zavedení – číselníky, pravidla pro kódování
- Školení pro používání MKN-11
- Nástroj pro prezentaci a distribuci MKN-11
- Legislativa nezbytná pro oficiální zavedení MKN-11
- Praktická implementace – úprava datových rozhraní, informačních systémů, úprava CZ DRG apod.

Meziresortní pracovní komise pro přípravu a koordinaci zavedení MKN-11 v ČR

- Ministerstvo zdravotnictví ČR
- Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
- Státní zdravotní ústav
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
- Ministerstvo obrany ČR
- Svaz zdravotních pojišťoven ČR
- Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR
- Český statistický úřad
- Česká správa sociálního zabezpečení
- Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně
- Česká lékařská komora
- Česká stomatologické komory
- Asociace nemocnic ČR
- Sdružení soukromých nemocnic ČR
- Sdružení ambulantních specialistů

**Schválena poradou vedení
Ministerstva zdravotnictví ČR
jako odborný poradní orgán
Ministerstva zdravotnictví**

Mezinárodní aktivity a stav implementace v okolních zemích

- MKN-11 je přeložena do 6 oficiálních jazyků WHO
- Další země vytváří své národní verze, některé státy zahájily implementaci (s podporou WHO, např. africké země)
- Státy se soustřeďují na implementaci pro potřeby mortality, WHO zavádí MKN-11 jako standard pro předávání úmrtnostních dat od roku 2022, s přechodným obdobím 5 let
- WHO Europe iniciovala intenzivnější spolupráci v rámci „WHO-FIC Europe Network“, první setkání skupiny plánováno na září 2021, hlavním tématem je koordinace zavedení MKN-11
 - Součástí by měl být přehled aktuálního stavu přípravy a zavádění MKN-11 v evropských státech

Shrnutí

- MKN-11 je klasifikací nového formátu
 - Obsahově širší, výrazně větší možnosti kódování informace
 - Elektronická, výrazný posun ve způsobu práce s kódovanou informací
- Doporučena k implementaci v roce 2022 (pro oblast mortality)
- Dosud neexistuje jasná koordinovaná aktivita na úrovni Evropy, každá země se s ní vypořádává po svém
- V ČR probíhá aktuálně fáze překladu, což je však pouze začátek
- O konkrétním způsobu a termínu implementace bude nutné teprve rozhodnout
- <https://www.uzis.cz/mkn#mkn11>